

Funktionsrätt Göteborg – Funktionshinderpolitisk bevakning av Göteborgs Stad i maj 2021

Här kommer en rapport om några av de funktionshinderpolitiska frågor som Funktionsrätt Göteborg bevakar och agerar i för tillfället.

Var i stadens organisation ska det samlade ansvaret för funktionsrättsfrågor ligga?

Som vi tidigare har rapporterat om har stadsledningskontoret fått i [uppdrag att utreda hur det samlade ansvaret för funktionsrättsfrågor kan samlas i nämnden för funktionsstöd](#). Stadsledningskontorets bedömning är att funktionsrättsfrågorna bör styras centralt och inte samlas i nämnden för funktionsstöd. Funktionsrätt Göteborg delar denna uppfattning.

Efter att frågan har bordlagts i kommunstyrelsen fattades beslut på mötet den 19 maj. Flera partier hade gjort yrkanden i frågan. Partiernas yrkanden finns med i länken ovan.

Det senaste yrkandet var gemensamt från moderaterna, vänsterpartiet, liberalerna, miljöpartiet och centerpartiet samt med stöd från kristdemokraterna och kommunstyrelsen beslutade i enlighet med detta yrkande. Förutom att kommunstyrelsen ställer sig bakom stadsledningskontorets bedömning beslutades också att:

- 1. Stadsledningskontoret får i uppdrag att utreda hur stadens synpunkthantering kan förbättras och om Funktionshinderombudsmannens roll kan användas som en stöttande instans på en strukturell nivå.*
- 2. Kommunstyrelsen hemställer till nämnden för funktionsstöd att inventera och förstärka utbildningar i funktionsrättsrelaterade frågor för andra nämnder och bolag.*

Funktionsrätt Göteborg har några kommentarer till dessa två beslut:

- 1. Stadsledningskontoret får i uppdrag att utreda hur stadens synpunkthantering kan förbättras och om Funktionshinderombudsmannens roll kan användas som en stöttande instans på en strukturell nivå.**

I detta beslut hänvisas till en skrivelse från Funktionsrätt Göteborg om vikten av att förbättra den kommunala klagomålshanteringen i Göteborgs Stad. Skrivelsen behandlades på GRF (Göteborgs Stads råd för funktionshinderfrågor) den 3 maj och finns bifogad i länken ovan.

Skrivelsen är ett resultat av det treåriga projekt om klagomålshantering som Funktionsrätt Göteborg nyligen har avslutat. Funktionsrätt Göteborg uppskattar att kommunstyrelsen har lyssnat på funktionsrättsrörelsen, tagit till sig och agerar i frågan om den kommunala klagomålshanteringen. Funktionsrätt Göteborg kommer noggrant följa det fortsatta arbetet.

Tyck till-projektets slutsatser och förslag kan läsas här: [Hantering av klagomål mot SoL- och LSS-verksamheter: problem och förslag](#)

- 2. Kommunstyrelsen hemställer till nämnden för funktionsstöd att inventera och förstärka utbildningar i funktionsrättsrelaterade frågor för andra nämnder och bolag.**

Funktionsrätt Göteborg undrar vad detta beslut innebär. Det är inte helt tydligt. Ska förvaltningen för funktionsstöd erbjuda utbildningar i funktionsrätt till alla stadens nämnder och bolag? Det är i så fall ett enormt stort uppdrag som kräver sakkunskap inom alla nämnders och bolags ansvarsområden.

Utan tvekan behövs det kompetensutveckling i funktionsrättsfrågor i alla delar av staden, så det är bra att politiken uppmärksammar denna fråga. Men Funktionsrätt Göteborg vill betona att en socialnämnd med ansvar för omsorg och individuellt stöd inte nödvändigtvis kan hantera alla de funktionsrättsfrågor som är aktuella i stadens alla övriga nämnder och bolag. I den nya nämndstrukturen är det viktigt att alltid komma ihåg att funktionsrättsfrågorna omfattar väldigt mycket mer än den omsorg och det individuella stöd som nämnden för funktionsstöd ansvarar för.

Att kommunal service och stöd till personer med funktionsnedsättning fungerar väl och möjliggör ett självbestämt liv i samhällsgemenskapen är naturligtvis en oerhört viktig fråga, men vi oroar oss för risken att funktionshinderfrågor ska reduceras till och likställas med enbart omsorgsfrågor. Funktionsrätt handlar om mänskliga rättigheter och medborgerliga rättigheter och grundläggande friheter för personer med funktionsnedsättning inom alla delar av samhället och staden.

I det fortsatta arbetet med att genomföra detta beslut är det av största vikt att de som ansvarar för frågan nära samråder med och aktivt involverar funktionsrättsrörelsen.

[Här kan man läsa snabbprotokoll från kommunstyrelsens möte den 19 maj.](#)
[Här kan man läsa beslut i notisform från kommunstyrelsens möte den 19 maj.](#)

Riktlinje för vårdpersonalens doftanvändning

Funktionsrättsrörelsen, med Astma- och allergiföreningen i Göteborg i spetsen, har i GRF (Göteborgs Stads råd för funktionshinderfrågor) länge drivit frågan om riktlinje för dofter i den kommunala verksamheten. [Efter flera år har socialdemokraterna till slut gjort ett yrkande i frågan.](#) Kommunstyrelsen ställde sig bakom socialdemokraternas yrkande och beslutade att:

”Stadsledningskontoret får i uppdrag att se över möjligheterna att harmonisera stadens riktlinjer för vård- och omsorgspersonal med Västra Götalandsregionens, i linje med uppmaningen från Sahlgrenska sjukhusets etiska råd och återkomma till kommunstyrelsen med en beskrivning av detta, samt hur stadens organisation kommer att arbeta vidare med frågan framgent. I översynen ska befintliga rutiner och riktlinjer tas i beaktande.”

Astma- och allergiföreningen i Göteborg har länge drivit på för att Göteborgs Stad bör ha en liknande riktlinje som [Västra Götalandsregionens Riktlinje Dofter i hälso- och sjukvård.](#) Även Sahlgrenska universitetssjukhusets etiska råd har uppmanat Göteborgs Stad att inrätta en liknande rutin som Västra Götalandsregionen har för att reglera vårdpersonalens doftanvändning.

[Här kan man läsa snabbprotokoll från kommunstyrelsens möte den 19 maj.](#)
[Här kan man läsa beslut i notisform från kommunstyrelsens möte den 19 maj.](#)

Den nya nämnden för funktionsstöd ska inrätta ett råd för funktionsstödsfrågor

Förra månaden rapporterade vi om processen med inrättandet av ett råd för funktionsstödsfrågor och om Funktionsrätt Göteborgs kritik av förslaget till beslut som lagts fram till nämnden.

Frågan behandlades på [nämndens möte den 21 april](#), men återremitterades då till förvaltningen för ytterligare samråd med funktionsrättsrörelsen och ska åter upp till beslut på nämndens möte den 16 juni.

Nu pågår samråd mellan förvaltningen och funktionsrättsrörelsen som vi hoppas leder till bättre förslag till beslut. Frågorna som behöver lösas handlar om hur nomineringsförfarandet ska gå till och hur mandatfördelningen ska se ut.

Förvaltningens beredning av frågan har innehållit samråd med funktionsrättsrörelsen på följande sätt:

Informationsmöte för funktionsrättsföreningar den 17 maj

Förvaltningen bjöd in funktionsrättsföreningarna till ett informationsmöte där de redogjorde för arbetet med att skapa ett funktionsstödsråd och för den modell de föreslår. Tyvärr var det få föreningar som deltog under informationsmötet.

[Här är en länk till den powerpointpresentation som presenterades på mötet.](#)

Två frågor till funktionsrättsföreningarna att besvara senast den 20 maj

Förvaltningen har skickat ut två frågor till föreningarna som de vill ha svar på senast den 20 maj. Funktionsrätt Göteborg hoppas att många föreningar har möjlighet att skicka in sina perspektiv och ställningstaganden. Frågorna som förvaltningen vill ha svar på är:

1. Ser er organisation något behov av att ändra i den föreslagna mandatfördelningen? Hur och varför?
2. Har er organisation tankar och inspel kring om hur nomineringsprocessen bör gå till?

[Här kan du läsa hur Funktionsrätt Göteborg svarar på förvaltningens frågor.](#)

Dialog mellan GRF:s arbetsutskott och förvaltningen för funktionsstöd den 24 maj

När arbetsutskottet för Göteborgs Stads råd för funktionshinderfrågor har sitt möte den 24 maj kommer förvaltningsdirektör Camilla Blomqvist och enhetschef Anna Lifjorden vara med för att föra en dialog också med GRF om hur man bäst bör utforma rådet för funktionsstöd.

GRF ska ha en dialog om skolan med grundskolenämndens ledning den 7 juni

GRF (Göteborgs Stads råd för funktionshinderfrågor) ska på sitt möte den 7 juni träffa grundskolenämndens ledning för att diskutera situationen i skolan för barn med funktionsnedsättning och deras rätt till utbildning på lika villkor som andra. [Funktionsrätt Göteborgs ledamöter i GRF blev väldigt oroade och upprörda av ansvarigt kommunalråd Axel Darviks tidigare uttalanden i media om bland annat elevassistenter.](#)

Många av FRG:s medlemsföreningar ser att barn med funktionsnedsättning far illa i skolan på olika sätt och inte ges möjlighet på lika villkor att uppnå kunskapsmålen. Detta är allvarliga brister som staden måste satsa stort på att förändra. [Funktionsrätt Göteborgs Individstöds senaste erfarenhetsrapport handlar om denna fråga.](#)

Inför mötet med grundskolenämndens ledning har de fått följande frågeställningar att föra dialog kring:

- På vilket sätt uppmärksammar grundskolenämnden och förvaltningen elever med funktionsnedsättnings situation i skolan?
- Hur tar förvaltningen in kunskap om hur elever med funktionsnedsättning har det i skolan?
- Beskriv hur grundskolenämnden och förvaltningen arbetar med aktiva åtgärder för att förhindra diskriminering av elever med funktionsnedsättning i skolan.

- Vad skulle samråd med funktionsrättsrörelsen kunna innebära för grundskolenämndens möjligheter att förbättra situationen i skolan för elever med funktionsnedsättning?

En mycket viktig fråga för Funktionsrätt Göteborg är att grundskolenämnden måste inrätta ett råd för samverkan med funktionsrättsrörelsen om funktionsrättsfrågor för barn med funktionsnedsättning i skolan. Sedan grundskolenämnden inrättades år 2018 finns inte längre något samråd om skolfrågor. Vi återkommer med en rapport om dialogen med grundskolenämnden i kommande nyhetsbrev.

Avgifter för färdtjänst och månadskort 2022 beslutades på kommunfullmäktige den 20 maj

Bakgrund

Funktionsrättsrörelsen har länge krävt att färdtjänstresenärer ska kunna resa på lika villkor som andra kollektivtrafikresenärer, både vad gäller resekostnader och tillgången till resor. Det är helt grundläggande för möjligheten till delaktighet i samhället.

FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning fastslår att personer med funktionsnedsättning ska ha tillgång till transporter på lika villkor som andra. Rätten till resande och transporter på lika villkor är grundläggande för möjligheten till delaktighet i samhället. Att hindras från att kunna röra sig fritt i vardagen är ett allvarligt utestängande från grundläggande delar av livet såsom skola, arbete, familjeliv och fritidsverksamhet.

Uppföljningen av funktionshinderspolitiken visar att personer med funktionsnedsättning generellt reser mindre än övriga befolkningen. Färdtjänstens begränsningar innebär att det inte är transport på lika villkor. Det finns ingen möjlighet till spontanresor. Resor måste bokas i förväg, restiden är ofta mycket lång och reskostnaden är betydligt högre än i övrig kollektivtrafik.

Antalet resor är dessutom begränsade vilket innebär att resenären måste prioritera och välja bort aktiviteter som kräver transport.

Funktionsrätt Göteborg har länge haft följande krav på färdtjänsten:

Färdtjänstens villkor ska förbättras, så att färdtjänstresenärerna i allt högre utsträckning får tillgång till transport på lika villkor som andra kollektivtrafikresenärer. Detta innebär bland annat en ökad flexibilitet vid bokning av resa, inga begränsningar i antalet resor och samma taxor som i den övriga kollektivtrafiken.

Program för full delaktighet och rätten för personer med funktionsnedsättning att kunna förflytta sig i Göteborg på lika villkor som andra

Program för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning antogs av kommunfullmäktige i november 2020. I programmet finns rättighetsområdet "rätten att kunna förflytta sig i och använda Göteborgs inne- och utemiljöer". Målet som ska uppnås är att "personer med funktionsnedsättning kan förflytta sig och använda alla stadens inne- och utemiljöer på lika villkor som andra". Målet ska nås bland annat genom att stadens verksamheter ska säkerställa tillgång till flexibla och tillgängliga transporter så att personer med funktionsnedsättning kan förflytta sig på lika villkor som andra.

Debatt och beslut om färdtjänstens kostnader och villkor i fullmäktige

Den 20 maj skulle då avgifter och villkor för färdtjänstresor och månadskort för 2022 beslutas i kommunfullmäktige. Förslaget till beslut innebar fortsatt sämre villkor för färdtjänstresenärer än för övriga kollektivtrafikresenärer, både vad gäller kostnader och tillgång till resor och det var också detta beslut som klubbades igenom. De politiska partierna hade olika syn på frågan.

[Här kan du följa debatten i filmdokumentation av kommunfullmäktiges möte.](#)

Klicka på punkt 21 i dagordningen, så kommer du 3.09 in i youtubeklippet och kan höra vad politikerna har att säga om färdtjänsten. FRG tipsar alla att lyssna på vad de olika politikerna har att säga i frågan.

[Här kan du också läsa handlingen till ärendet, med de olika förslagen till beslut och tjänsteutlåtande från stadsledningskontoret.](#)

Tre partier reserverade sig mot beslutet, vänsterpartiet, miljöpartiet och feministiskt initiativ. De hade yrkat på att ärendet skulle återremitteras till Trafiknämnden för att utreda en alternativ modell där avgiften för månadskorten i färdtjänsten följer Västtrafiks avgift och där antalet resor inte begränsas, samt utreda möjligheterna till att resor till Mölndal och Partille kan inkluderas i avgifterna för enkelresor för färdtjänstresor samt månadskort.